

Landsting och regioner
Ekonomidirektörer Lt
Budgetdirektörer Lt
Redovisningsdirektörer Lt
Finansdirektörer Lt
Landstingsekonomer

Planeringsförutsättningar för åren 2013–2016

I detta EkonomiNytt presenterar vi:

- Ny skatteunderlagsprognos
- Löne- och prispförändring för landsting
- Statsbidrag för kvalitetssäker och effektiv sjukskrivningsprocess
- Nya instruktioner till modellen Skatter & bidrag

Revideringarna av skatteunderlagsprognosen är relativt små jämfört med föregående prognos. Utvecklingen 2012 – 2014 revideras upp medan vi nu ser lite svagare skatteunderlagstillväxt 2015 och 2016 än i förra bedömningen.

Samtidigt med detta EkonomiNytt publiceras *MakroNytt 1/2013*. Där finns en fylligare presentation av den samhällsekonomiska bild som ligger till grund för skatteunderlagsprognosen.

Ljusnande konjunkturutsikter

Risken för en djupare recession och med den förnyad finansiell oro har minskat. I Sverige liksom på andra håll i världen signalerar de finansiella marknaderna tillsammans med olika förtroendeindikatorer att vi rör oss mot ljusare tider. Trots dessa och liknande positiva tongångar håller vi ändå i huvudsak fast vid vår bedömning från i december. Det kommer att ta tid innan svensk ekonomi fullt ut är på fötter igen och den främsta anledningen stavas en fortsatt knackig utveckling i vår omvärld. Även 2013 blir därför för svensk del ett relativt svagt år med en BNP-tillväxt på enbart 1,4 procent.

Den svaga tillväxten gör att arbetsmarknaden försvagas ytterligare, men uppgången i arbetslösheten blir inte speciellt omfattande. Under sensommaren når arbetslösheten 8,2 procent. Det är 0,5 procentenheter högre än genomsnittet för ifjol. Trots den negativa utvecklingen på arbetsmarknaden fortsätter skatteunderlaget att växa i relativt hygglig takt. I reala termer beräknas skatteunderlaget växa med 1,3 procent i år. En bidragande orsak till den starka tillväxten är ökande pensioner.

Även åren 2014–2016 beräknas skatteunderlagets reala tillväxt, med allt bredare marginal, överstiga 1 procent. Den fortsatt gynnsamma utvecklingen är ett resultat av den återhämtning som beräknas ske på arbetsmarknaden. Från och med 2014 stiger sysselsättningen igen och arbetslösheten kan pressas tillbaka. Tillväxten i svensk ekonomi åren 2014–2016 är i hög grad ett resultat av inhemska faktorer – såväl konsumtionen som investeringarna växer snabbt. Den fortsatt svaga utvecklingen internationellt, och då inte minst i Europa, innebär att exporten lämnar ett förhållandevis begränsat bidrag till tillväxten.

Tabell 1. Nyckeltal för den svenska ekonomin
Procentuell förändring om inte annat anges

	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
BNP*	6,3	3,7	1,2	1,4	2,8	3,4	3,4
Sysselsättning, timmar*	2,5	2,3	0,4	-0,1	0,6	1,2	1,3
Öppen arbetslöshet, nivå	8,4	7,5	7,7	8,1	7,8	7,3	6,6
Timlön, nationalräkenskaperna	0,5	2,9	3,1	2,8	3,1	3,5	3,9
Timlön, konjunkturlönestatistiken	2,6	2,5	3,0	2,9	2,7	3,3	3,9
Konsumentpris, KPIX	1,8	1,1	1,1	0,8	1,3	1,5	1,8
Konsumentpris, KPI	1,2	3,0	0,9	0,6	1,4	2,1	2,6
Realt skatteunderlag**	0,7	2,4	2,0	1,3	1,1	1,4	1,5

*Kalenderkorrigerad utveckling.

**Korrigerat för regeländringar.

Den fortsatta lågkonjunkturen innebär att priser och löner utvecklas långsammare än normalt. Men i takt med att resursutnyttjandet stiger ökar också löne- och prisökningstakten. Under 2013 och 2014 ökar timlönerna med knappt 3 procent för att sedan öka med närmare 4 procent år 2016. Den underliggande inflationen (KPIX) stiger samtidigt från 0,8 till 1,8 procent.

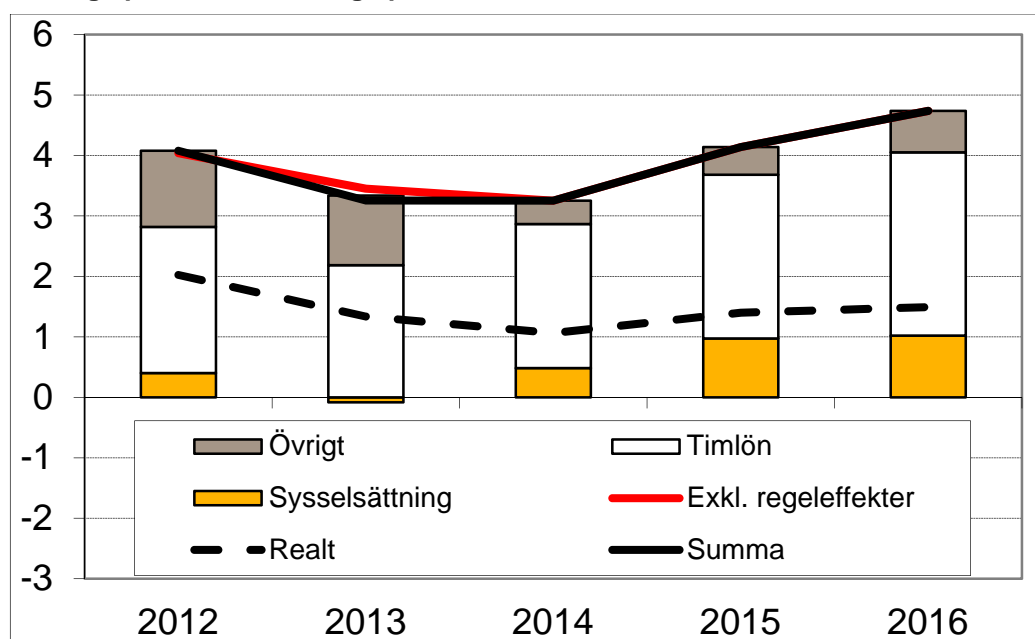
Pensionsbromsen håller tillbaka skatteunderlaget 2014

Skatteunderlagsprognosen bygger på den samhällsekonomiska bild som beskrivs i MakroNytt nr 1/2013 och som sammanfattas under rubriken Samhälls ekonomin här ovan.

Efter en relativt stark skatteunderlagstillväxt år 2012 avtar ökningstakten i år och nästa år innan det åter blir bättre fart 2015 och 2016, se diagram 1. Skiftningarna förklaras i stor utsträckning av utvecklingen på arbetsmarknaden. Konjunkturen dämpades visserligen mot slutet av 2012, men det skedde ändå en viss ökning av arbetade timmar under året. Den svenska ekonomin väntas åter börja växa redan i början av 2013, men sysselsättningen minskar de närmaste månaderna och vänder upp först under andra halvåret. För året som helhet betyder det att antalet arbetade timmar blir i stort sett oförändrat jämfört med föregående år. Nästa år räknar vi med en viss sysselsättningsuppgång, som förstärks 2015 och 2016.

Sysselsättningsutvecklingens påverkan på skatteunderlaget förstärks av att det svagare läget på arbetsmarknaden bidrar till en dämpning av löneökningstakten 2013. När arbetslösheten sedan minskar från och med 2014 blir också lönehöjningarna större. Trots den gynnsammare utvecklingen på arbetsmarknaden 2014 än 2013 växer skatteunderlaget i samma takt båda åren. Det beror på att den automatiska balanseringen av de allmänna pensionerna ger pensionsinkomsterna extra skjuts 2013 men verkar återhållande 2014.

Diagram 1. Skatteunderlagstillväxt och bidrag till förändring
Ökning i procent och bidrag i procentenheter

Källa: Skatteverket och Sveriges Kommuner och Landsting.

Den reala skatteunderlagstillväxt som framkommer när man tar hänsyn till vad som krävs för att finansiera pris- och lönehöjningar visar ungefär samma mönster som den nominella utvecklingen. Efter en stark real tillväxt år 2012 faller förändringstalen successivt till och med år 2014, men därefter blir det åter bättre fart. Det är i hög grad en effekt av sysselsättningens stora betydelse för skatteunderlagets reala utveckling. I reala termer tilltar dock inte ökningstakten 2016 på motsvarande sätt som nominellt. Det beror på att den stigande nominella ökningstakten till stor del förklaras av högre löneökningstakt, som även fördyrar landstingens verksamhet.

Små revideringar jämfört med decemberprognosen

Revideringarna jämfört med den prognos vi publicerade i december (se EkonomiNytt nr 16/12) är relativt små, se tabell 2. Utvecklingen 2012 har justerats upp, främst till följd av att lönesumman ser ut att ha ökat något mer än väntat under slutet av året men även pensionsinkomsterna är uppjusterade. Också de revideringar som gjorts för åren 2013 – 2016 förklaras i huvudsak av smärre ändringar i prognoserna för pensioner och lönesumma. Den sammantagna effekten är att den aktuella prognosen visar större skatteunderlagstillväxt i början av perioden medan nivån år 2016 är i stort sett densamma som vi förutsåg i december.

Tabell 2. Olika skatteunderlagsprognoser
Procentuell förändring

	2012	2013	2014	2015	2016	2012–2016
SKL, feb 2013	4,1	3,3	3,3	4,1	4,7	21,0
SKL, dec 2012	3,9	3,1	3,2	4,3	4,8	20,8
ESV, dec 2012	4,2	3,0	3,0	4,1	4,6	20,4
Reg. Sep 2012	4,1	4,1	4,2	4,8	4,5	23,7

Regeringens prognos för 2012 och 2013 har fastställts som uppräkningsfaktorer för utbetalning av preliminär skatt.

Källa: Ekonomistyrningsverket, regeringen, Sveriges Kommuner och Landsting.

SKL förutser starkare skatteunderlag än Ekonomistyrningsverket

Vi räknar med något större ökning av grundavdragen och därmed lägre skatteunderlagstillväxt än Ekonomistyrningsverket (ESV) år 2012. Resten av perioden förutser SKL snabbare skatteunderlagstillväxt än ESV. Det beror på att SKL:s beräkningar bygger på en snabbare konjunkturåterhämtning än vad ESV räknar med. Det innebär större ökning av arbetade timmar och pensionsinkomster samt mot slutet av perioden även högre löneökningar.

Den stora skillnaden mellan SKL-prognosen och regeringens septemberprognos förklaras av den ljusa syn på konjunkturåterhämtningen som regeringen då hade, med snabb sysselsättningstillväxt och betydligt större löneökningar än SKL prognostiserar. Därefter (i december) har regeringen presenterat en ny konjunkturprognos som innebar en betydande nedrevidering jämfört med bedömningen i budgetpropositionen i september. I regeringens decemberprognos redovisas dock inte någon uppgift om det kommunala skatteunderlaget.

Slutavräkningar 2012–2013

Slutavräkning 2012

Enligt Rådet för kommunal redovisning, Rekommendation 4:2, ska det bokas upp en preliminär avräkning för innevarande års skatteintäkter i bokslutet. Avräkningen ska enligt rekommendationen beräknas utifrån SKL:s skatteunderlagsprognos i december.

Regeringen fastställde uppräkningsfaktorerna för 2011 och 2012 till 2,3 respektive 3,3 procent i budgetpropositionen för år 2012. Slutligt utfall för 2011 blev 3,0 och vår prognos i december visade på en ökning av skatteunderlaget med 3,9 procent för 2012. Med den bedömningen av uppgick rekommenderad uppbokning i bokslut 2012 till 270 kronor per invånare den 1.11.2011.

SKL:s reviderade prognos enligt detta cirkulär visar en ökning av skatteunderlaget med 4,1 procent för 2012. Med denna högre uppräkning uppgår prognosen för avräkning 2012 till 310 kronor, vilket medför en korrigerig på 40 kronor per invånare 1.11.2011 jämfört med bokslut 2012.

Slutavräkning 2013

Regeringens fastställda uppräkningsfaktorer för 2012 och 2013 uppgår till 4,1 procent för båda åren, enligt Budgetpropositionen för år 2013. Uppräkningsfaktorerna innebär en högre uppräkning än förbundets prognos. Detta gör att vår prognos på slutavräkningen 2013 blir negativ med –155 kr per invånare den 1.11.2012. Jämfört med vår prognos i december (cirkulär 12:71) är det dock en förbättring med 82 kronor per invånare.

Löne- och prisförändring för landsting

Dessa beräkningar bygger på den bild av samhällsekonomin som presenteras ovan. Revideringarna av totalerna är mycket små jämfört med vår förra prognos (EkonomiNytt 16/12). Vi räknar med samma löneutveckling i landstingen som för hela arbetsmarknaden.

Vi räknar med fallande läkemedelspriser för flertalet år. Det beror bland annat på patentutgångar. Förändringen i högkostnadsskyddet 2012 innebär också att hushållen står för en större del av läkemedelskostnaderna vilket påverkar det pris som landstingen får betala både 2012 och 2013.

Prisökningarna tar fart i takt med återhämtningen i samhällsekonomin. År 2016 är prisökningarna upp i cirka 3 procent.

Tabell 3. Prognos för LPIK
Årlig procentuell förändring

	2013	2014	2015	2016
LPIK inkl. läkemedel	1,7	1,9	2,5	2,8
– Timlön	2,6	2,5	3,1	3,7
– Socialavgifter	2,0	1,9	3,7	3,7
– Läkemedel	–1,0	0,5	–0,4	–0,2
– Förbrukning	1,3	1,7	2,0	2,3
LPIK exkl. läkemedel	2,1	2,1	2,9	3,3

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting.

Notera att vi här publicerar både prisindex med kvalitetsjusterade löner för landsting (LPIK) som används i SKL:s egna beräkningar och analyser och LPI. Det är endast sättet att beräkna löneförändringarna som skiljer de båda prisindexen åt. I LPIK ska varken förskjutningar i yrkessammansättning eller ålderssammansättning påverka lönepriset.

Tabell 4. Prognos för Landstingsprisindex, LPI
Årlig procentuell förändring

	2013	2014	2015	2016
Landstingsprisindex inkl. läkemedel	1,8	2,0	2,6	3,0
– Timlön	2,8	2,7	3,3	3,9
– Socialavgifter	2,2	2,1	3,9	3,9
Landstingsprisindex exkl. läkemedel	2,2	2,3	3,0	3,5

Källa: Sveriges Kommuner och Landsting.

Statsbidrag för en kvalitetssäker och effektiv sjukskrivningsprocess

I december 2012 undertecknade regeringen och SKL en överenskommelse om fortsättning på statsbidraget för en kvalitetssäker och effektiv sjukskrivningsprocess 2013. Överenskommelsen är ettårig och återfinns i bilaga 1. Den innebär att totalt en miljard kronor är avsatta för ändamålet i statens budget.

Liksom tidigare år är utbetalningsmodellen tvådelad och består av en villkorad del som är kopplad till konkreta åtgärder som hälso- och sjukvården ska genomföra samt en rörlig del som är kopplad till förändringar i sjukfrånvaron.

Den villkorade delen, som fördelas mellan landstingen med utgångspunkt i antalet invånare i respektive län den 1 november 2012, innebär att hälso- och sjukvården ska genomföra åtgärder inom vissa områden för att bidraget ska betalas ut. Följande villkor ingår i överenskommelsen:

1. En jämställd sjukskrivningsprocess (50 mnkr)
2. Kompetenssatsning i försäkringsmedicin (150 mnkr)
3. Tidig samverkan i sjukskrivningsprocessen (50 mnkr)
4. Kvaliteten på läkarintygen (100 mnkr)
5. Utökat elektroniskt informationsutbyte (114,2 mnkr)
Fördjupade medicinska utredningar (250 mnkr)

Minst 580,8 miljoner kommer med säkerhet att betalas ut till landstingen. De delar som säkert kommer att betalas ut är 230,8 miljoner för den rörliga delen, 100 miljoner för villkor 4 om kvaliteten på läkarintyg och 250 miljoner för fördjupade medicinska utredningar. Om inte hela det belopp som är avsatt för fördjupad medicinska utredningar går åt kommer överskjutande belopp att överföras till den rörliga delen.

Ytterligare maximalt 250 miljoner kronor kan betalas ut till landstingen, beroende på om de uppfyller kraven för villkor 1–3 och 5. För villkor 5 är 50 miljoner avsatta till landstingen. Dessutom är 45 miljoner reserverade för SKL (CeHis, Centrum för e-hälsa i samverkan), 18 miljoner för Försäkringskassan och 1,2 miljoner för Socialstyrelsen för SKL:s och myndigheternas utvecklingsarbete på nationell nivå.

Vidare har regeringen avsatt 5 miljoner kronor för uppföljning och utvärdering av landstingens arbete med sjukskrivningsprocessen. Slutligen ingår 50 miljoner för finansieringen av en försöksverksamhet av aktivitetsförmågutredningar. Det är endast vissa landsting som kommer att beröras av detta och det kommer att tecknas en separat överenskommelse om denna verksamhet.

Det maximala belopp som respektive landsting kan erhålla för respektive villkor framgår av tabell 5.

Tabell 5. Maximalt belopp som respektive landsting kan erhålla för respektive villkor
Miljoner kronor

Landsting	Villkor 1	Villkor 2	Villkor 3	Villkor 4	Villkor 5	Fördjupad medicinsk utredning	VILLKORAD DEL	Rörlig del	SUMMA
Stockholm	11,121	33,363	11,121		11,121	55,605	136,611		
Uppsala	1,788	5,365	1,788		1,788	8,942	21,969		
Södermanland	1,437	4,310	1,437		1,437	7,184	17,650		
Östergötland	2,270	6,811	2,270		2,270	11,351	27,888		
Jönköping	1,775	5,325	1,775		1,775	8,875	21,805		
Kronoberg	0,973	2,918	0,973		0,973	4,863	11,947		
Kalmar	1,222	3,666	1,222		1,222	6,111	15,013		
Blekinge	0,798	2,395	0,798		0,798	3,992	9,808		
Skåne	6,610	19,830	6,610		6,610	33,051	81,199		
Halland	1,591	4,774	1,591		1,591	7,957	19,549		
Västra Götaland	8,373	25,120	8,373		8,373	41,866	102,857		
Värmland	1,430	4,291	1,430		1,430	7,152	17,572		
Örebro	1,482	4,445	1,482		1,482	7,408	18,199		
Västmanland	1,341	4,023	1,341		1,341	6,706	16,474		
Dalarna	1,448	4,343	1,448		1,448	7,238	17,782		
Gävleborg	1,448	4,343	1,448		1,448	7,239	17,785		
Västernorrland	1,267	3,802	1,267		1,267	6,336	15,567		
Jämtland	0,661	1,982	0,661		0,661	3,304	8,116		
Västerbotten	1,362	4,086	1,362		1,362	6,810	16,731		
Norrbottnen	1,302	3,905	1,302		1,302	6,509	15,991		
Gotland	0,300	0,900	0,300		0,300	1,500	3,686		
Summa	50,000	150,000	50,000	100,000	50,000	250,000	650,000	230,800	880,800
SKL					45,000				
Försäkringskassan					18,000				
Socialstyrelsen					1,200				
Riket	50,000	150,000	50,000	100,000	114,200	250,000	714,200	230,800	945,000

Anm.: Hur stort belopp respektive landsting kan erhålla för villkor 4 går inte att avgöra i förväg. Det beror på hur många fler procentenheter av läkarintygen som uppnår godkänd kvalitet jämfört med föregående år totalt i riket och hur stor andel av totalen som respektive landsting svarar för. Det går inte heller att avgöra i förväg hur stort belopp respektive landsting kan erhålla i den rörliga delen.

I övrigt gäller följande förutsättningar

I samband med varje uppdatering av våra beräkningar publiceras ”Prognosunderlag Lt 2013–2017” på vår webbplats via nedanstående länk:

www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx

Genom att i Excelfilen skriva in den egna länskoderna, får man beräkningar och bakgrundsuppgifter för sitt landsting.

I prognosunderlaget redovisas beräkningar per landsting av skatter och statsbidrag för åren 2013–2017. Från och med det år ett bidrag övergår från att vara riktat till att bli generellt inordnas motsvarande belopp i prognosunderlaget. På vår webbplats finns en tabell som innehåller vissa riktade statsbidrag samt regleringar av anslaget för kommunalekonomisk utjämning. Av tabellen framgår om och när vissa specifika bidrag ingår i prognosen eller inte. Tabellen återfinns via rubriken Vi arbetar med, Ekonomi, Budget och planering, Statsbidrag, eller via nedanstående länk:

http://www.skl.se/vi_arbetar_med/ekonomi/budget_och_planering/specificering_vissa_statsbidrag

Uppdatering av modellen ”Skatter & bidrag”

Landsting som använder den nya modellen Skatter & bidrag, kan ladda ner filen för förenklad uppdatering:

Uppdateringsfil-04-13.xls

från vår webbplats via rubriken Vi arbetar med, Ekonomi, Budget och planering, Skatter och bidrag Lt. Följ sedan instruktionerna i filen, eller manualen, för att uppdatera modellen efter förutsättningarna i detta EkonomiNytt.

Skillnader jämfört med förra beräkningen (EkonomiNytt 17/12) beror på:

- Ny skatteunderlagsprognos

Beräkningarna bygger i övrigt på 2013 års skattesatser samt att befolkningen i varje landsting utvecklas i takt med riksprognosen men med hänsyn till historisk trend.

Tidpunkter under 2013

Fler tidpunkter finns på vår webbplats via rubriken Vi arbetar med, Ekonomi, Ekonomikalendern.

- 20 feb Budgetdagarna 2013 i Stockholm
- 26 feb Budgetdagarna 2013 i Malmö
- 28 feb Budgetdagarna 2013 i Göteborg
- 15 apr Regeringen presenterar Vårpropositionen
- 16 apr Vi publicerar cirkulär och EkonomiNytt om Vårpropositionen, inkl. preliminära uppgifter om PO-pålägg för år 2014
- apr, v. 17 Vi presenterar ny prognos för utjämningsystemen och LSS, reviderat utfall för LSS.
- 24 apr Vi publicerar *Ekonomirapporten. April 2013*, inkl. ny skatteunderlags- och makroprognos.
- 25–26 apr Finansdagarna 2013, Stockholm
- 15 aug Vi presenterar ny skatteunderlagsprognos och MakroNytt 2/2013.
- 01 okt SCB presenterar utfall utjämningsystemen.
- 10 okt Vi publicerar *Ekonomirapporten. Oktober 2013*, inkl. ny skatteunderlags- och makroprognos.
- 19 dec Vi presenterar ny skatteunderlagsprognos och MakroNytt 3/2013.

Gör som 300 andra landstingsekonomer: Prenumerera gärna på nyheter från www.skl.se, området Ekonomi och statistik. Under vårt område Ekonomi (under Vi arbetar med) finns de senaste uppdaterade EkonomiNytten tillgängliga och där presenteras löpande nyheter mellan EkonomiNytten.

Frågor om detta EkonomiNytt kan ställas till Mona Fridell (modellen Skatter & bidrag) 08-452 79 10, Bo Legerius (skatteunderlaget och statsbidrag för minskad sjukfrånvaro) 08-452 77 34, Per-Lennart Börjesson (makroekonomi) 08-452 77 55, Jonas Eriksson (landstingsprisindex) 08-452 77 79. Alla kan nås via e-post på mönstret: fornamn.efternamn@skl.se.

SVERIGES KOMMUNER OCH LANDSTING
Sektionen för ekonomisk analys

Annika Wallenskog

Mona Fridell

Bilagor

Överenskommelse mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om en kvalitetssäker och effektiv sjukskrivningsprocess för 2013

”Prognosunderlag-Lt-2013-2017-04-13.xls”, finns på vår webbplats via följande länk: www.skl.se/web/Skatteunderlagsprognos.aspx